

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการทำการวิจัยเรื่องบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ ได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เป็นหน่วยวิเคราะห์ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ตัวแทนองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งได้แก่ นายกและประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 183 องค์การบริหารส่วนตำบล

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

เพื่อให้ข้อมูลเกิดความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด การสุ่มตัวอย่างเพื่อเลือกประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. แบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามสถานภาพทางภูมิศาสตร์โดยให้ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่เป็นจุดศูนย์กลาง แล้วแบ่งทิศเหนือ ใต้ ตะวันออก ตะวันตก ได้ทั้งหมด 22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ

2. ทำการสุ่มแบบ Stratified Sampling (การสุ่มแบบชั้นภูมิ) เลือกอำเภอที่มีองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลางและใหญ่เป็นหลัก จำนวน 14 แห่ง เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดใหญ่และขนาดกลางมีน้อยจึงเลือกทั้งหมด เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น จากนั้นจึงสุ่มองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีขนาดเล็กด้วยวิธีการจับฉลาก (Lottery Sampling) ร้อยละ 50 เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวนมาก ลักษณะประชากรมีความคล้ายคลึงกัน การศึกษาวิจัยมีงบประมาณและเวลาที่จำกัดจึงจับฉลากเพื่อสุ่มตัวอย่างเพียงครั้งหนึ่งของทั้งหมด

3. ดังนั้นประชากรที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ได้จำนวน 12 อำเภอ องค์การบริหารส่วนตำบล 94 แห่ง จำแนกได้ดังนี้

ตาราง 2 รายละเอียดขององค์การบริหารส่วนตำบล

แบ่งตาม ทิศ	จำนวนอำเภอใน จังหวัดเชียงใหม่ (22 อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ)	อำเภอที่มี อบต. ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	รูปแบบจับฉลาก ระดับอำเภอที่มี อบต.ขนาดเล็ก ร้อยละ 50	จำนวน อบต. ในแต่ละอำเภอ			
				ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม
จุดกิ่งกลาง	อ.เมือง	อ.เมือง	อ.เมือง	3	4	1	8
ทิศเหนือ	อ.ฝาง	อ.แม่วิม	อ.เชียงดาว	-	-	7	7
	อ.เชียงดาว		อ.แม่แตง	-	-	11	11
	อ.แม่อาย		อ.แม่วิม	-	1	9	10
	อ.แม่แตง						
	อ.ไชยปราการ						
อ.แม่วิม							
ทิศใต้	อ.หางดง	อ.จอมทอง	อ.หางดง	-	-	10	10
	อ.สันป่าตอง		อ.จอมทอง	-	1	5	6
	อ.จอมทอง		กิ่งอำเภอคอดอยหล่อ	-	-	4	4
	อ.ฮอด						
	อ.คอดอยเต่า						
	อ.อมก๋อย						
กิ่งอำเภอคอดอยหล่อ							
ทิศตะวันออก	อ.พร้าว	อ.สันทราย อ.สารภี	อ.สันทราย	1	1	8	10
	อ.คอดอยสะเก็ด		อ.สันกำแพง	-	-	8	8
	อ.สันทราย		อ.สารภี	-	3	8	11
	อ.สันกำแพง						
	อ.สารภี						
กิ่งอำเภอแม่ออน							
ทิศตะวันตก	อ.แม่แจ่ม	-	อ.แม่วาง	-	-	5	5
	อ.แม่วาง		อ.สะเมิง	-	-	4	4
	อ.สะเมิง						
	อ.เวียงแหง						
รวม	22อำเภอ 2 กิ่งอำเภอ	5 อำเภอ	12 อำเภอ	4	10	80	94

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิด (close-ended question) และคำถามปลายเปิด (open-ended question) จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งข้อมูลแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

ประกอบด้วยคำถามปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 11 ข้อ เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ระยะเวลาที่ก่อตั้ง อบต. ขนาดของ อบต. พื้นที่ในเขตรับผิดชอบของ อบต. (ตร.กม.) ประชาชนทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. รายได้ของ อบต. จากการจัดเก็บภาษี รายได้ของอบต. จากเงินงบประมาณและจำนวนสินค้า OTOP ภายในตำบล ในส่วนของคำถามความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ โดยใช้คำถามแบบเลือกคำตอบที่ถูกต้อง (ก ข ค ง) ตอบถูกต้องได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน โดยนำคะแนนมาแบ่งเป็น 3 ระดับ (นั่นวัน : 2545) ดังนี้

คะแนน 8-10 หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจในโครงการสูง

คะแนน 5-7 หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจในโครงการปานกลาง

คะแนนน้อยกว่า 5 หมายถึง มีความรู้ ความเข้าใจในโครงการน้อย

ในส่วน of คำถาม การวางแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ เลือกตอบ หากตอบปฏิบัติได้ 1 คะแนน หากเลือกไม่ปฏิบัติได้ 0 คะแนน

ตอนที่ 2 บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ประกอบด้วยคำถามจำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

การทดสอบแบบสอบถาม

การทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการนำไปใช้ จึงต้องมีการนำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ตรวจสอบพิจารณาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์

การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการเก็บข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปสอบถามองค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 94 แห่ง

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากรายงานเอกสาร และสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานเกษตรจังหวัด และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for the Social Science, SPSS/ For window) และสถิติที่นำมาวิเคราะห์ มีดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าสูงสุด(Maximum) ค่าต่ำสุด(Minimum) ค่าร้อยละ(Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานขององค์กรบริหารส่วนตำบล

2. สำหรับบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้วิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์การวัด 3 ระดับ ดังนี้ คือ

ระดับ 3 คือ อบต. มีบทบาทมาก ให้คะแนน 3 คะแนน

ระดับ 2 คือ อบต. มีบทบาทปานกลาง ให้คะแนน 2 คะแนน

ระดับ 1 คือ อบต. มีบทบาทน้อย ให้คะแนน 1 คะแนน

การแปลงคะแนนข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาจัดกลุ่มแบ่งช่วงคะแนน จากสูตรอันตรภาคชั้น (กัญจนนา, 2535:79) ได้ช่วงคะแนน ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{แทนค่า} &= \frac{3-1}{3} = 0.66 \end{aligned}$$

ดังนั้นจะได้ช่วงคะแนน ดังนี้

คะแนน 2.34 – 3.00 หมายถึง อบต. มีบทบาทมาก

คะแนน 1.67 – 2.33 หมายถึง อบต. มีบทบาทปานกลาง

คะแนน 1.00 – 1.66 หมายถึง อบต. มีบทบาทน้อย

3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์แบบขั้นตอน (Stepwise Method) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ 9 ตัว คือ ระยะเวลาที่ก่อตั้ง อบต. ขนาดของ อบต. พื้นที่ในเขตรับผิดชอบของ อบต. (ตร.กม.) ประชาชนทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบของ อบต. รายได้ของ อบต. จากการจัดเก็บภาษี รายได้ของ อบต. จากเงินอุดหนุนรัฐบาล จำนวนสินค้า OTOP ภายในตำบล ความรู้ ความเข้าใจและการวางแผนการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์กับตัวแปรตาม คือ บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด ซึ่งมีสมการ ดังนี้

$$Y = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + b_4x_4 + b_5x_5 + b_6x_6 + b_7x_7 + b_8x_8 + b_9x_9$$

เมื่อ Y = บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์
ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการตลาด

a = ค่าคงที่

b_{1-9} = ค่าสัมประสิทธิ์ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัว กับตัวแปรตาม เมื่อควบคุมค่าของตัวแปรอิสระอื่นที่มีอยู่ในสมการ ได้คงที่แล้ว

X_1 = ระยะเวลาที่ก่อตั้ง อบต.

X_2 = ขนาดของ อบต.

X_3 = พื้นที่ในเขตรับผิดชอบของ อบต. (ตร.กม.)

- X_4 = ประชาชนทั้งหมดในพื้นที่รับผิดชอบของ อบต.
 X_5 = รายได้ของ อบต. จากการจัดเก็บภาษี
 X_6 = รายได้ของ อบต. จากเงินอุดหนุนรัฐบาล
 X_7 = จำนวนประเภทสินค้า OTOP ภายในตำบล
 X_8 = ความรู้ความเข้าใจในโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ของอบต.
 X_9 = การวางแผนการดำเนินงาน โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

สุชาติ (2537 :102) ได้แบ่งเกณฑ์การวัดระดับความสัมพันธ์ ดังนี้

ค่าของ R_{xy}	แสดงว่า
+ 0.80 ถึง 1.00	ความสัมพันธ์ในทางบวกและสูงมาก
+0.70 ถึง 0.79	ความสัมพันธ์ในทางบวกและมากพอสมควร
+0.30 ถึง 0.69	ความสัมพันธ์ในทางบวกและปานกลาง
+0.20 ถึง 0.29	ความสัมพันธ์ในทางบวกและต่ำ
+0.00 ถึง 0.19	ความสัมพันธ์ในทางบวกและแทบไม่มีความสัมพันธ์กันเลย

โดยความสัมพันธ์ในทางลบ (-) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้าม

โดยความสัมพันธ์ในทางลบ (+) แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน